رەگوڕیشەی ناسیونالیزم- نووسینی/ عەتا قەرەداخی

بێگومان گفتوگۆی ئەوەی کە ئایا نەتەوە ناسیونالیزم بەرهەم دەهێنێت و دروستی دەکات، یان ناسیونالیزم نەتەوە دروست دەکات بابەتێکە هەتاکو ئێستا توێژەرانی مێژوویی و کۆمەڵناسی ئەو بوارەی کردووەتە دوو سەنگەرو هەریەکەش بۆچوون و لێکدانەوەی تایبەتی خۆیان بۆ ئەو بابەتە هەیە. دیارە کاتێک باسی رەگوڕیشەی ناسیونالیزم دەکەین، رووبەڕووی جیاوازی ئاشکرایی نێوان روانینی ئەو دوو ئاراستەیە دەبینەوە. هەر ئاراستەیەک لەسەر بنەمای روانینی خۆیی و ئەو کەرەستانەی کە کاری لەسەر دەکات بۆ سەلماندنی بۆچوونی خۆی، ناڕاستەوخۆ باسی رەگوڕیشەی ناسیونالیزم بە پێی ئەو ئاراستەی بڕوای پێیەتی دەکات. بەڵام دەبێ بزانین بنەماکانی نەتەوەو رەگوڕیشەی ناسیونالیزم بە هەر یەکێک لەو دوو ئاراستەیە بنەمای مادی و بەرجەستەن. ئەوەش وا دەکات هەر ئاراستەیەک بتوانێت بەڵگەی بابەتی بۆ سەلماندنی بۆچوونی خۆی بهێنێتەوە. ئەمە سەرباری جیاوازی بۆچوونی هەر ئاراستەیەک لە باسکردنی رەگوڕیشەی ناسیونالیزمدا، یەکتربڕین و تیکەڵاویش لە بۆجوونیاندا سەبارەت بە شوناسی نەتەوەیی دروست دەبێت. بەڵام ئەمە هەرگیز ئەوە ناگەیەنێت کە جیاوازی لە نێوان ناسیونالیزم و شوناسی نەتەوەیی، یان شوناسی نەتەوەیی و نەتەوەو نەتەوەییبوون و ئایدیۆلۆجیای نەتەوەیدا نیە. راستە سنووری نێوان ئەم چەمکانە زۆر پتەو و بەهێزنین، بەڵام سنوورگەلێکن کە دەتوانن ئەرکی جیاکردنەوەی پێناسەو گەوهەرو رەهەندی نێوانیان ببینن.

ئەرنیست گیلنەر گفتوگۆی ئەوەی دەکرد کە: نەتەوەکان و شوناسی نەتەوەیی و ناسیونالیزم بەرهەمی مۆدێرنەتەن(١٤). هەروەک مۆدێرنیستەکان وای دادەنین کە نەتەوە لە گەوهەردا دیاردەیەکی سیاسیە(١٥). هانس کۆهن و ئیلیا خەدوری ناسیونالیزم وەکو ئایدیۆلۆجیایەکی سیاسی پێناسە دەکەن کە لە سەدەی نۆزدەیەمدا دەرکەوتووە(١٦). مەبەستمان لە هێنانەوەی ئەم وتانە کە پێداگری لەسەر رۆڵی مۆدێرنەتە لەسەر دەرکەوتنی ناسیونالیزم و پێکهاتنی نەتەوە دەکەن، بەو مەبەستەیە کە ئاماژە بە ئەوە بکەین لە روانگەی ئەم ئاراستەیەوە نەتەوەو ناسیونالیزم رەگوڕیشەیەکی دێرینی نیەوە بەرهەمی دوای شۆڕشی پیشەسازین. ئەم بۆچوونەش تەواو ناکۆکە لەگەڵ بۆچوونی نەریتخوازەکاندا، کە ئەوان مێژووی نەتەوە زۆر بە کۆن

دەزانن و هاوکات نەتەوە بە یەکەم و ناسیونالیزم و دەوڵەتی نەتەوەیی بە دووەم دادەنێن. نەریتیەکان بەوایان وایە ناسیونالیزم زۆر پێش دەرکەوتن و هاتنی مۆدێرنەتە دەرکەوتووەو شێوەی خۆیی وەرگرتووە(١٧). ئەم بەچوونەی نەریتیەکانیش پەیوەندی بە گەوهەری تێڕوانینی ئەوانەوە هەیە بە بوونی نەتەوە، کە پێیان وایە نەتەوە مێژوویەکی دێرینتری هەیە لەچاو شۆڕشی پیشەسازی و دروستبوونی دەوڵەتی نەتەودا.. لای زۆربەی ناسیونالیستەکان، نەتەوەکان ئەو رێکخراوە سروشتیانەن، کە بە سروشتی و زۆر لە پێش دروستبوونی دەوڵەتەوە هەن(١٨). لێرەوە تەواو ئاشکرا دەبێت کە رووبەرێکی فراوان لە نێوان تێڕوانینی نەریتیەکان و مۆدێرنیستەکاندا هەیە بە دەرکەوتنی نەتەوەو ناسیونالیزم. بەوپێیەش وەکو لەسەرەوەش ئاماژەمان بۆ کرد دەشێ لە روانگەی هەر ئاراستەیەکیانەوە باس لە سەرچاوە، یان رەگوڕیشەی ناسیونالیزم بکرێت.

دایقد هیوم گفتوگۆی ئەوەی دەکرد کە کەسێتی نەتەوەیەک- بەو پێیە ناسیونالیزمەکەیشی- تەنیا وەستاوەتە سەر فاکتەرە رەفتاری و کۆمەڵایەتیە- سیاسیەکان و هەروەها هەندێ بنەمای تری کردووە بە پاشخان بۆ خاسێتی نەتەوەیی- ناسیونالیزم- وەکو زمانی هاوبەش و ئایینی هاوبەش و نەریتی کەلتوری و ژێردەستەیی و بوونی یەک حکومەت(١٩). دایقد هیوم باس لەو بنەما هاوبەشانە دەکات کە لە روانگەی نەریتیەکانەوە وەکو بنەما یان رەگوڕیشەی نەتەوەو ناسیونالیزم دادەنرێن. ئەو بایەخ بە فاکتەرە رەفتارییەکان دەدات و تا ئەندازەیەک شۆڕدەبێتەوە بۆ قوڵایی بنیادی کەسێتی و ئەوەش دەبەستێت بە ئەو زەمینە جوگرافیەوە کە هەر پێکهاتەیەکی تێدا دەژی و رۆڵی جوگرافیاو کەش و هەواش لەسەر تاکەکەس و گروپەکانیش بەهەند وەردەگرێت. ئەو باس لەوە دەکات کە خەڵکی باشوری ئەوروپا بە تایبەتی ئیسپانیا و ئیتالیا زیرترن لەچاو خەڵکی باکوری ئەو کیشوەرەدا، کە ئاو وهەوایەکی ساردی هەیەو هەتاوی لەهەڵنایەت و تەمومژاوی و خەماویە. ئەو پێیوایە خەڵکی باشور چالاکترن و ئارەزووی زیاتریان بە شەروشۆڕ هەیەو سەرئەنجام ئەو چالاکی و جوڵەی رۆڵیان دەبێت لە زەمینەسازیدا بۆ نزیکبوونەوەو یەکگرتنی زیاتر، کە ئەوەش وەکو بنەمایەکی نەتەوەو ناسیونالیزم سەیر دەکرێت.

ئاراستەی نەریتیەکان زیاتر پێداگری لەسەر بوونی نەتەوەو بەو پێیەش سەرهەڵدانی ناسیونالیزم دەکەنەوە لە پێش شۆڕشی پیشەسازیداو لەوەشەوە دەیانەوێت بیسەلمێنن ئەو بەچوونەی مۆدێرنیستەکان راست نیە کە پێیوایە نەتەوەو ناسیونالیزم بەرهەمی مۆدێرنەتەن.

نەریتییەکان پێیان وایە کە نەتەوە لە قۆناغێکی زووتردا پێکهاتووە و شێوازی تایبەتی خۆیی وەرگرتووە و بووەتە دامەزراوەیەک یان کۆمەڵگایەکی سیاسی کەلتوری. بۆ سەلماندنی ئەم بۆچوونەش ئاماژە بە کۆمەڵگای ئینگلیزی و سویدی و فەڕەنسی و هۆڵەندی دەکەن. لەبارەی کۆمەڵگای ئینگلیزییەوە ئەندریان هاستینگ دەڵێت: ئینگلیز نموونەیەکی بنچینەیی لە نەتەوە و دەوڵەتی نەتەوە دەنوێنێت کە هەستی یەکێتی نەتەوەیی تیایدا لە کۆتایی سەدەی دەیەمەوە دەرکەوتووە(٢٠). ئاشکرایە کە سەرەتای شۆڕشی پیشەسازی لە بەریتانیا دەستیپێکرد و هەر بۆیەش لە روانگەی مۆدێرنیستەکانەوە دەوڵەتی نەتەوە لەو وڵاتە لە پێش شوێنانی ترەوە دروستبووە و نەتەوە و ناسیونالیزمیش ئەگەر وەکو بەرهەمی شۆڕشی پیشەسازی سەیربکرێن، ئەوا دیسان سەرەتای دەرکەوتنیان دەگەڕێتەوە بۆ بەریتانیا. لە پاڵ ئەم بۆچوونەدا لێکدانەوەی لەوجۆرەش دەکرێت گوایە لە سیستەمی فیودیالی و لە چوارچێوەی ئیمپراتۆرێتە خێڵایەتی و ئایینەکانیشدا کە خاسێتی دەوڵەتیان هەبووە، بە جۆرێک نەتەوە و دەوڵەتی نەتەوەش دەشێت ببینرێن، واتە نەتەوە و دەوڵەتی نەتەوە بەو پێیە دەگەڕێننەوە بۆ قۆناغی پێش شۆڕشی پیشەسازی.
هەر لەسەر بنەمای ئەم بۆچوونەی سەرەوە، رستەیەکی دیار لەسەر زمانی ناسیونالیستانەوە بەردەوام دەبیسترێت کە دەڵێت: هەستی نەتەوایەتی- ناسیونالیزم- ڕەگوڕیشەی بەقوڵی ڕۆدەچێتە ناو مێژووی مرۆڤایەتییەوە. ئەمەش بەو مانایە دێت کە گوایە نەتەوە و ناسیونالیزم مێژوویەکی کۆنیان هەیە.. گۆڕان بە دوای دەسەڵات و سامان و هەژمووندا ئارەزووی مرۆڤە، کە زیاتر بەشێک لە پێکهاتنی بۆماوەیی-جێنێتیکی- مرۆڤ و بناغەی ناسیونالیزم پێکدەهێنێت کە لە مێژووی دوورو درێژی مرۆڤایەتیدا پێکهاتووە و دەرکەوتووە(٢١).
لێرەدا بابەتی نەتەوە و ناسیونالیزم پەیوەست دەکرێت بە بنەمای بۆماوەوە، یان وەکو خاسێتی خۆسکی مرۆڤ سەیردەکرێت و بەلای ئەو بۆچوونەدا دەچێت کە مەسەلەی نەتەوە و هەستی نەتەوایەتی و ناسیونالیزم پەیوەندی بە هیچ قۆناغێکی مێژووییەوە نییە، بەڵکو دیاردەیەکە پەیوەندی بە بوونی مرۆڤەوە هەیە و وەکو خاسێتی دیاری مرۆڤ لێی دەڕوانرێت. باسکردنی نەتەوە و ناسیونالیزم و گێڕانەوەیان بۆ مێژوویەکی کۆنتر لەوەی مۆدێرنیستەکان دیاری دەکەن، زیاتر پشت بە هەندێ بنەما دەبەستێت کە وەکو ڕەگوڕیشەی ناسیونالیزم سەیر دەکرێن.

مروق بوونمان لەنێوان بەرداشی ژن سالاری و پیاو سالاریدا.. شەماڵ بارەوانی

سەرەتا بۆ ئەوەی ژنەفێمێنیستەکان تاوانبارم نەکەن بەوەی منیش هەمان شێوەی نێرسالارەکان بیردەکەمەوە، نزم لەژن و ئازادی و ئازارکانی ژنەوە، دەڕوانم و تێڕوانینێکی پاتریارکیانەو نێگەتیقم بۆ ژن و کریزی ژن هەیه، نەخێر، هەرگیز، من ل□م□□ژ□ بەنووسینەکانیشم ئەوەم سەلماندووە کەچەندە پشتگیرو لایەنگری ژن و ماف و ئازادیەکانی ژنم، ئەوەش وەک منەت و خۆ هەڵکێشان و فەزڵ و چاکەیەک بەژن نافرۆشمەوە، بەڵکوو ئەوە ئەرک و ئەخلاق و مر□ق بوون و پڕەنسیپە لای من، بۆ ئەو خەبا تەشم شان بەشانی فێمێنیستەکان، لەپێناو ماف و ئازادیەکانی ژن، لەپێناو سڕینەوەی مینتاڵێنتی نێرسالاری و نەهامەتیەکانی ژن، لەپێناو بوونی ژن و سەربەستیەکانی ژن، کامە ژنە نووسەری بوێر و یاخیەو لای ئەقڵیەتی نێرسالاری و ل□ د□ق□ری نێرسالاری و جقاتی نێرسالاریدا، تابوو و بق□ و هێڵی سور و قەغەدەیە، من هاتووم و کارم لەسەر بەرهەمەکانیان کردوو و خوێندنەوەو ڕانانم بۆ کتێب و ڕۆمانەکانیان کردووەو لەڕۆژنامەو گ□قار و ماڵپەڕەکانیش بڵاو بوونەتەوە، شەش ڕۆمانی خاتوو(نەوال سەعدادی) و چوار ڕۆمانی خاتوو(فەزیلە ئەلفاروق)،و کتێبێکی (فاتیمە مەرنیسی)و دەیان شیعرو نووسین و بابەتی ترم ،سەبارەت بە ژن و مافەکانی ، ژن و ئازادیەکانی ژن ، ژن و موعاناتەکانی ژن و دژایەتی کردنی ئەقڵی نێرسالاری و جیاکاری ڕەگەزی، لەپێناو ژنبوون و یەکسانی جێندەری،

لە دەیان گ□قار و ڕۆژنامە و ماڵپەڕدا، بڵاو بووەتەوە،

تەنانەت بەشێک لەپیاوەکان بەوە تۆمەت بارم دەکەن زۆر ژنانە دەنووسم و ڕۆشتومەتە سەنگەری فێمێنزمەکانەوەو دژایەنی پیاو و نێر دەکەم ، ئینجا با بێمەوە سەر ئەسلی مەسەلەکە، بێگومان لەسۆنگەی مر□ق بوونم و باوەڕی تەواومەوە بە یەکسانی جێندەری□وە ئەو قسەیە دەکەم، چۆن پیاوسالاری نەخۆشیەکی کوشندەو دیاردەیەکی قێزەون و نامر□قانەو دێرینەیەو کۆمەڵ تووشی پەرتەوازەیی و

دووبەرەکی و ئیفلیج و دەردو بەڵاو ئافات و ماڵوێرانی دەکات، ژن سالاریش هەمان شێوە. ئێمە دەبێ دایمە مر□ق سالارانە بیربکەینەوەو ژیان بکەین، ئەو دیواری جیاکاری ڕەگەزییە بڕمێنین، کە لەسەر بنەمای جیاکاری جێندەری لەنێوان هەردووک ڕەگەزدا ڕۆنراوە.

ئەو ئەقڵیەتە نێرسالاریە نەخۆشە لەناو بەرین و مر□ق□کان لەبێ مانایی و مەترسیەکانی ئاگاداربکەینەوەو هەموان لەڕێگای پەروەردە و یاسا، خێزان و ڕاگەیاندنەوە، ئاشنای چەمکی یەکسانی بکەین،

هەڵبەت، بیرۆکەی ئەو نووسینەم دوای ئەوەهات بەر لەماوەیەک، بابەتێکم لەسەر ژن و دۆزەخی نێرسالاری نووسی، لەگەڵ ڕانانێکم بۆ ڕۆمانێکی (فەزیلە ئەلفاروق)ی ژنە نووسەر و فێمێنستی بەڕەگەز جەزائیری و شیعرێکیشم بۆ ئازارەکانی ژن، هەردووک نووسینەکەم و شیعرەکەیشم، پێشووتر لە سێ ڕۆژنامەو ماڵپەڕ بڵاو ببوونەوە، گوتم با بۆ ماڵپەڕی(یەکێتی ژنانی…) بنێرم، خۆ هەرسێکیان تایبەتن بەمافەکانی ژن و ئازارەکانی ژن، کەچی بڵاویان نەکردەوە!،

بێگومان نووسینی ئەو بابەتەم وەک غەرەز شەخسی نەنووسیوە، هەرگیز، من شتی کەسێنی تێکەڵ بەناواخنی نووسینەکانم و کاری □□ژنامەنووسیم ناکەم و بڵێم بۆ بابەت و نووسین و شیعرەکەیان بڵاو نەکردمەوە. من باکم بەمەنییە و زیاد ل□ح□قد□ □□ژنام□ و گ□قار و ماڵپەڕیتر هەن، من بەردەوام و بێ بڕانەوە: شیعر و بابەت و وتاریان بۆ دەنووسم،

بەڵکو مەبەستی ما ل□□ر□و لەو نووسینەدا، دەرخستنی ئەو جۆرە ئەقڵیەتەی پشت مالپەڕەکەی(یەکێتی ژنانی..) نە، ئەو ئەقڵیەتەی هەمان ڕێچکەی نێرسالاری گرتووەتەبەر و هەمان هەڵەی ئەوان و توندڕۆیی ئەوان دووبارە دەکاتەوە،

کاتێک سەیرێکی ماڵپەڕەکەیانم کردو چاوێکم بە بابەتەکانیاندا خشاندا. ئەوەی سەیربوو بەلامەوە و تووشی شۆکی کردم، کاتێک سەرنجی بابەتەکانم دان، بینیم هەمووی تەنها هی ژنە نووسەرەکانەو بابەتی ژنانەن، یانی هیچ نووسەرێکی نێر بابەتی لەوێ بڵاو نابێتەو□ و ئەو ماڵپەڕەی یەکێتی ژنانی ..تەنها هی ژنە و لەو ماڵپەڕەو لای ئەو جۆرە ئەقڵیەتە، تەنها ژن سەنتەر و تەوەر و کابە و هەموو شتێکەو. پیاو نێر ل□□ر□، هیچ مەوقیع و مەح□ل□کیان لەئیعرابا نییەو ڤیتۆیان لەسەر!

سەیرە! ئێمە خەبات بۆ ئەوە دەکەین، جیاکاری ڕەگەزی نەمێنێت و یەکسانی جێندەری ببێت بەیاسا و کولتوور و بچەسپێت ، پەرژینی ئەقڵیەتی نێرسالاری بڕمێت، تۆ دووبارە دێیت و هەمان هەڵەی نێرسالاران دووبارە دەکەیتەوەو، دیوارێکیتری کۆنکریتی مێ سالاری و ژن سالاری، لەبەرامبەر دیواری نێرسالاری چێدەکەیت و کارەساتی

جیاکاری ڕەگەزی قوڵتردەکەیتەوە و قوڕی ئەو جیاکارییە نامر□قانەیه بۆ ژیانی مرۆڤایەتی خەستر دەکەیتەوەو حەساسیەت و دوو بەرەکی و دوورکەوتنەوە دەخەیتە نێوان هەردوو ڕەگەزەوە!
توند□یی و زیادەڕەوی چ لای پیاو لەدژی ژنەوە بێت، چ لای ژن، لە دژی پیاوە بێت، هەردووکی تراژیدیاو ماڵوێرانکەر و نامرۆڤانەیە، ئێمە دەبێت هەردووک ڕەگەز، دەست لەناو دەست و شان بەشان، کار بۆ سڕینەوەی بیری نێرسالاری و جیاکاری ڕەگەزی بکەین، کار بۆ نەهێڵانی ئاسەوارە خراپەکانی ئەو ئەقڵیەتە بکەین، دووبارە مرۆڤ بهێنینەوە سەر سکە تەندروست و ڕێگە ڕاستەکە، ئەویش ڕێگەی مرۆڤ بوون و یەکسانییە، ئینجـا دەبێ ئەو ژنە بەڕێزانەو یەکێتیەکەیـان، دەبێ دەستخۆشی لەهەر نێرێک و پیاوێک بکەن، کە پشتگیری مافەکان و داوا ڕەواکـان و ئازادیەکـانی ژن دەکـات و لەئـازار و نەهـامەتی و تراژیدیاو دۆزەخی ژیانی ژنان تێدەگات و دەچێتە بەرەی ژنان و سەنگەری فێمێنزم بوون و دژی ئەقڵیەتی نێرسالاری و چەوسانەوەی ژن و سـەلبکردنی ئازادیەکـان ژن و لەژن خسـتن و لەمـرۆڤ خسـتنی ژن، دەوەستێتەوە، نەک ڤیتۆ بخەنە سەر پیاو و دیوارێکیتری ژن سالاری، لەپاڵ دیوارە نێرسالاریەکە دروستکەن و هەردووک ڕەگەز هێندەی تر لەیەکتری دوور خەنەوە!

جا لەهەمووی سەیرتر، بابەتێکم لەو ماڵپەڕە کەوتە بەرچاو، لەژێر ناونیشانی: دورگەیەك تەنها بۆ ژنان ور ناوەڕۆکەکەشی ئەوە بوو(ژنە سەرمایەدارێکی ئەمریکی دوورگەیەك دەکڕێت و تایبەتی دەکات تەنها بۆ ژنـــان و رێگە بەپیـــاوان نـــادات ســـەردانی ئەو دورگەیە بکەن.کریستینا ڕۆز دورگەیەکی گەشتیاری لەکەناراوەکانی فێنلاند لە ناو دەریای بەڵتیك کڕی و تایبەتی کرد بە ژنان و ڕێگە نادات بەهیچ پیاوێك سەردانی ئەو دورگەیە بکەن، جگە لە کارمەندانی چاککردنی کارەبا و ئامێرەکان کە دەبێت بە پارێزەرە و دور لە چاوی ژنان کارەکانیان ئەنجام بدەن!

راوبـۆچـــوونی هونەرمەنـــدانی

كوردستانی باكوور و رۆژهەڵات و باشوور لەسەر دووەمین خوولی فیستیڤاڵی شانۆی كەركووك

ئا- كامەران حاجی ئەلیاس

حكومەتی هەرێمی كوردستان بەرێوەبەرایەتی گشتی رۆشنبیری و هونەری سلێمانی ، بەرێوەبەرایەتی رۆشنبیری و هونەری كەركووك بە هاوكاری دەزگای فیستیڤاڵی شانۆی كەركووك ،لە شاری كەركووك دووەمین فیستیڤاڵی شانۆی كەركووك خوولی هونەرمەند (عەلی كەریم) بۆ ماوە شەش رۆژلە 25تا 30-12-2021 ساز كرد، لە كۆتایی فیستیڤاڵ خەڵات بەسەر سەركەوتووان دابەش كرا.

فیستیڤاڵەكە بەبەشداری 14 گروپی شانۆیی لە هەر پارچەی كوردستان لە شاری كەركووك بەرێوە چووە ، ئەمەش دووپاتكردنەوەی كوردستانی بوونی شاری كەركووكی سەلماندەوە زیاتر 300 هونەرمەندی شانۆكار لە هەرچوار پارچەكانی كوردستان وەكو میوان بانگێشتی فیستیڤاڵەكە كرابوون .

لەفیستڤاڵەكەدا 14 شانۆگەری نمایش كرا دوانزە نمایش چوونە نێو پێشبڕكێ فیستیڤاڵەكە، لە كۆتاییدا، لەلایەن لیژنەی دادوەری كەپێك هاتبوون لە هونەرمەندان (قوتبەدین سادقی ، حەیدەر مونەعسەر ، گەزیزە عومەر ،عەبدولڕەزاق محەمەد) خەڵات بەسەر باشترینەكان دابەش كرا كەبەم شێوەی خوارەوە بوو :

خەڵاتی باشترین ئەكتەری كوڕ سێ هونەرمەند كاندید كرا بوون، كە بریتی بوون لە (عەلی نامیق ، یاوز ئاكۆز، محەمەد موسا) لە ئەنجامدا هونەرمەند (یاوز ئاكۆز) لە شانۆگەری تەرتوف خەڵاتەكەی بە دەست هێنا .

بۆخەڵاتی باشترین ئەكتەر كچ سێ ئەكتەری كاندید كرابوون بریتی بوون لە (چاوان خەلیل، فرمێسك زینەل، شاهپەری ئەلفان) هونەرمەند چاوان خەلیل خەڵاتەكەب بەدەست هێنا.

خەڵاتی باشترین سینۆگرافیا سێ هونەرمەند كاندید كرابوون كەبریتی بوون لە (بارزان مدحەت ، شیراز عزیز ،روگەش كرك) خەڵاتی باشترین سینۆگرافیا درا بە هونەرمەند روگەش كرك.

خەڵاتی باشترین بەرهەم سێ دەرهێنەر كاندید كرابوون كەبریتی بوون لەهەریەك لە شانۆگەری (“روگەش كرك، عومەر شاهین ، جیهاد ئیكنجی” ،مەهدی حەسن،روكنەدین گون) لە كۆتایی دا دەرهێنەر (ڕوكنەتین گۆن

) خەڵاتەکەی بەدەست هێنا.
وەکو ماڵپەری کوردستان تیڤی لە فیستیڤاڵەکە ئامادە بوون بەباشمان زانی راوبۆچوونی چەند هونەرمەندێك لەسەر فیستیڤاڵەکە وەربگرین لێرەدا دەیانخەینە روو:
سەرەتا سەرۆکی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك خوولی دووەم شکۆ عومەر لەسەر کۆی فیستیڤاڵ ووتی” ئێمە دوای تەوابوونی خوولی یەکەمی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك لە ساڵی 2019 خۆشبەختانە سازکرا لەگەڵ لیژنەی باڵای فیستڤاڵ دانیشتین کە ئەو فیستیڤاڵە بەردەوامی پێبدەین یەکێك لە راسپەردەکانی لیژنەی هەڵسەنگاندین خوولی یەکەمی فیستیڤاڵ ئەوە بوو کە شانۆکارانی کەرکووك لەئێستادا ئەنجامدانی فیستڤاڵێکی نێو دەوڵەتی کارێکی قورسە، بەڵام دەتوانن فیستیڤاڵێکی نەتەوەیی کوردی سازبدەن خۆش بەختانە توانیمان ئەو بڕیارە بدەین فیستیڤاڵەکەمان بکەینە فیستڤاڵێکی نەتەوەیی لە هەر چوارپارچەی کوردستان،دوای ئەوە 25 نمایشمان بۆ لیژنەی بینین نێردرا لیژنەکە بڕیاری دا 14 نمایش وەربگرین 12 نمایش بۆ پێشبرکێ و 2 نمایش لە پەراوێزی فیستیڤاڵەکە نمایش کران ،فیستیڤاڵ شەش رۆژ ی خایاند بەئامادە بوونی زیاتر لە 300 شانۆکاری دەروەی شاری کەرکووك لەگەڵ بینەرو شانۆکارانی کەرکووك هەروەها ئێمە توانیمانە لەپاڵ نمایشەکان کۆڕ و سیمنار بۆ شانۆگەرییەکان ئەنجام بدەین لەهەمان کاتدا رۆژنامەیەکی رۆژنەی فیستیڤاڵمان هەبوو رۆژانە بەشێوازی کورمانجی و سۆرانی لەپاڵ زمانی عەربی دەردەچوو کاروچالاکیانی فیستیڤاڵ و وتار بۆچوونی هونەرمەندانی بڵاو دەکردەوە هەروەها ئێمە سێ ورك شۆپمان بۆ فێرخوازانی شانۆ هەبوو کە لە شارەکانی سلێمانی و هەولێر و دهۆك راهێنەرەکانمان بانگێشت کردبوون بە شێوەیەکی گشتی ئێمە هەوڵمان داوە هونەرمەندان بخینە نێو کەشێکی هونەری بۆ ئەوەی لە ماوەی ئەو شەش رۆژەیە زیاتر ئەزمموونی یەکتری ببینین خۆشبختانە ئەو فیدباکەی رۆژنی فیستیڤاڵمان بۆ گەڕاوەتەوە کە فیستیڤاڵێکە سوودێکی باشی هەبووە، چەندین بیروڕا لەنێون هونەرمەندان ئاڵوگۆڕ کراون “.
هونەرمەند بەرفین ئاماکتار لە کوردستانی باشوور ئەندامی تیپی شانۆی ئامەد،بەم شێوەیە باس لەنمایشەکان و فیستیڤاڵی کەرکووك دەکات ” فیستیڤاڵەکە بەشێوەیەکی گشتی زۆر باش دەبینم، بەڵام بەهۆی ئەوەی لە زمانی کوردی بەباشی حاڵی نەدەبووم بۆیە لە چەمەکی شانۆگەرییەکان حاڵی نەدەبووم، بەڵام ئەوەی زۆر دڵخۆشی کردم لەم فیستیڤاڵەدا ناسینی کۆمەڵێ لە شانۆکار و مامۆستای شانۆی کورد بوو. من سی ساڵە لە بواری شانۆکار دەکەم بەڵام ماخابن لەتورکیا قسەکردن بە زمانی کوردی قەدەغەیە بۆیە ناچار بووین زۆبەی

شانۆگارییەکان بەزمانی تورکی پێشکەش بکەین هەندێك جاریش بەنهێنی شانۆگەرییەکانمان بەزمانی کوردی نمایش کردوە دووبارە مخابن من لە دیالکتی زمانی باشوو و رۆژهەڵات تێنەگەیشتم..سەبارەت بە رۆڵەکەی من لە شانۆگەری “تەرتوف” رۆڵی خێزانی پاشام دەبینی کە کارەکتەرێکی پۆزتیف بوو هیوادارم رۆڵەکەم بەسەرکەتووی ئەنجام دابێت”.

هونەرمەند فەریدونی حامیدی لەرۆژهەڵاتی کوردستان لەشاری سنە بەرێوەبەری حەڤدەهەمینی خوولی شانۆی سەقز بەم شێوەیە باس لەفیستقاڵەکە دەکات ” وەك خەونێك ،وەك خوولیایەك هەمیشە ئێمەی شانۆکاری کورد ئاواتمان ئەوە بووە کە بتوانین هونەرمەندانی هەرچوار پارچەی کوردستان ، لە شوێنك کۆ ببینەوە، بۆئەوەی کارەکانی یەکتر ببینین، سوپاس کە شانۆکارانی کەرکووك ئەم هەوڵیان داوە ،کەئەمە دوومین خوولی شانۆی کەرکووکە ،بەڵام بەداخەوە ئەوشتەی من چاوەڕوانیم دەکرد نەم بینی ، لەوانەیە هۆکاری زۆر هەبێت بەهۆی ئەوەی پەیوەندییەکی توندوتۆڵی شانۆکاران لە نێوان هونەرمەندانی هەرچوار پارچە نەبێت پێویستە ئێمەمانان تۆڕێکی پەیوەندیمان هەبێت بۆ ئەوەی ئاگامان لەیەکتری بێت ،من لەو بابەتەوە رەخنەم لە فیستیقاڵ هەیە ، ئەگەر دووکار لە رۆژهەڵات یان لە باشوور یان لە هەر شوێنێکی تر بۆ فیستیقاڵ بانگێشت کراون لەوانەیە ئیشی باشتریش هەبێت بۆیە دەبێ فیستیقاڵ دوور بێت لە هاورێیەتی و پەیوەندی تاکە کەسی لەسەر ئاستی کوالێتی دەزگاکان بێت واتە دەزگایەکەنمایشەکان دەست نیشان بکات بۆ ئەوەی کارەی باش دەست نیشان بکات بۆفیستیقاڵ چونکە بەداخەوە لەیەك دوو رۆژی فیستیقاڵ لە ئاستی خوارەوە بوو ،بۆیە ئەگەر بێت فیستقاڵ بۆ ساڵانی داهاتوو بەردەوام بێت ، دەبێت کارەکان بەپسپۆری بکرێت کە ئاواتی گشتمانە ،بەڵام دەبێ ئێمە دانیشین لێکۆڵینەوە بکەین بۆ ئەوەی بزانین گروپە باشەکان بۆ نەهاتوون ئایا گرفت لە ئێمەیە یان ئەوان کێشەیان هەیە لەگەڵ فیستیقاڵ یان لەگەڵ تاکەکەس، چونکە من هەست دەکەم ئاستی شانۆی کوردی لەونمایشانەی تائێستا بینیومانن بەرزترە من کاری باشترم بینیوە ئەوان کاری ئێمەیان بینوە بۆیە دەبێ کۆببینەوەو گفتۆ گۆ بکەین بۆ ئەوەی بەبینی شانۆییەکان ماندوییمان بەحەسێتەوەوچێژ وەربگرین ، نەوەك ئاخ هەڵبکێشین بڵێین بریا وا نەبوایە بریا باشتر بوایە چونکە ئەمە ناخۆشە ئێمە کە هاتوون سەردانی کەرکووکی دڵی کوردستان بکەین بۆ ئەوەی لەگەڵ هونەرمەندانی تری پارچەکانی کوردستان ئاشنا ببین ئەمش هەنگاوێکی بەرزە لە هەمان کاتدا دەسکەوتە چونکە ئێمە کاتێ کۆدەبینەوە جیا لە شانۆ باسی زۆر شتی تریش دەکەین هیوادارین بۆساڵانی داهاتوو کاری جوانترو باشتر

هەڵبژێرین".

هونەرمەند خاتووجوان سەعید بەم شێوەیە بۆچوونەکانی خۆی لەمەر فیستیڤاڵەك خستە روو" فیستڤاڵەکە لەسەر ئاستی هەرچوار پارچەی کوردستانە ، تاڕادەیەك سەرکەوتووە،بێگۆمان کەمووکوڕی لە هەموو فیستیڤاڵەکە دا دەبێت لەم فیستیڤاڵەدا نمایشی جوانمان بینی ، هەبوو ئاستی زۆر باشی هەبوو لە هەمان کات دا هەبوو ئاستی مام ناوەند بوو ،لەگەڵ ئەوەشدا شانۆگەری هەبوو هی ئەوە نەبوو بێتە ناو فیستیڤاڵ .. من وەك بەشدار بووەیەکی فیستڤاڵەکە کێشەی هۆڵ و کێشەی کارەبا مان هەبوو بۆ نموونە ئێمە هیچ کاتمان نەبوو بۆ ئەوەی پرۆڤە لەسەر رووناکی و موزیك بکەین، چونکە ئەمانە بەشێکی گرنگن بۆ کارئەکتەرەکە هیودارم بۆ ساڵی ئاینده ئەگەر فیستیڤاڵەکە لە وەرزی زستان ئەنجام درا ژەمی نان خواردن ببێتە دوو ژەمی نان خواردن چونکە خواردن کاتێکی زۆری لەئێمە دەبرد ،ئەو کاتەی بۆ نان خواردن تەرخان دەکرێت بدرێت بە سیمنارەکان زۆر باشترە ئەمەپێشنیاری منە دووبارە دەست خۆشی لەرێکخەرانی فیستیڤاڵ دەکەم".

هونەرمەند د.هاوڕێ زەنگەنەکەلەدەروەوی وڵات بانگهێشتی فیستیڤاڵەکە کرابوو ووتی" سەرەتا زۆر سوپاستان دەکەم بۆ ئەو دەرفەتە بەڕاستی ئەو فیستیڤاڵە رۆڵێکی زۆ رگرنگی هەیە سازادانی ئەو فیستیڤاڵە لە شاری کەرکووك تایبەت مەندییەکی گەورەو مەزنی هەیە ئەم تایبەتمەندییە لەسەرووی هەموو توانەکانی ترن ، مەبەستم لە هەموو ئەو توانایانەی لە مێژووی ئەوشارەدا هەیە ئەم فیستیڤاڵە گەورترە بۆ؟ لەبەر ئەوەی ئەمڕۆکە،مەیدانی سەکۆی شانۆ،ناو هۆڵی فیستیڤاڵ ناو شاری کەرکووك بووتە بەنمایش بۆ بووەتەنمایش؟ لەبەر ئەوەی کاتێ ئێمە ئەو شانۆکارانە لە هۆڵی شانۆیەکەوە دەگوازرێنەوە بۆ هۆڵێکی تر سەرنجی هەموو خەڵك رائەکێشێت ئەم سەرنج راکێشانە دەبێتەهۆی پرسیار کردن لەلایەن خەڵکەوە دەپرسن ئەوە چییە؟ دەڵێن ئەوە فیستیڤاڵی شانۆیە کەواتە لە مێشکی مرۆڤەکان شتێك دێتە کایەوە کە شانۆیە باشە دەڵین فیستڤاڵی شانۆیی کوێ؟ دەوترێت فیستیڤاڵی شانۆی هەرچوار پارچەی کوردستان کەواتە ئەمە خاڵێك دەچێتە سەر هەموو ئەو زاکیرەی لەمێشکی منایە وەك خەڵکێکی کەرکووکی کەلە باو باپیرانمەوە هەموو ئاواتمان ئەوە بووە کە کەرکووك بەشێکە لە چوارپارچەی کوردستان ،وەچوارپارچەی کوردستانیش بەشێکە لەکەرکووك ،واتە تەواوکەری ئەو پەیوەندییە هزرییە ،کەئێستا شانۆ دەیکات کە هیچ دەسەڵاتێك نەیتوانیوە بیکات ،وە ئەمڕۆکە ئەو هیوایە ئەو خەونەی باوباپیرانمان کەهەموو کارەسات و رێژگارانیان پێوە چێشتووە ،ئەمڕۆ شانۆ توانی ئەو سەکۆیە بکات بە

سەکۆیەکی تری واتە سەکۆیەك نییە تەنیا ئەکتەرێك کار بکات نەخێر ، بەڵکو سەکۆیەك کار دەکار دەکات ،هۆڵەکە کاردەکات ، دەرەوە کار دەکات ،نمایشەکان کار دەکەن هەموو مرۆڤەکان کار دەکەن بەیەك هیوا و بەیەك ئامانج ئەم یەك هیواو ئامانجە دەچێتە هزری هەموو بەشداربووانی خەڵك بەشداربووانی شانۆکاران بەشدار بووانی نمایش کاران بەشدار بووانی هزرمەندان لەڕێگەی نمایشەکان وسیمنارەکان کەواتە خۆشقاندنێك دروست دەبێت وەکو یەکەمین ڕۆژی کردنەوەی فیستیڤاڵەکە وایە چونکە ڕۆژێك پێش کردنەوەی فیستیڤاڵەکە هەورەتریشقە و بارانێك بوو ،تاریکارییەك بوو ڕاستە لەولا خاکی ئاودان کرد بەڵام لەگەڵ یەکەم ڕۆژی فیستیڤاڵ خۆر دەرکەوت ،من ئەو خۆرە بە رەسانەیەتی ئەو شارە دەزانم کە پێش 2500 ساڵ خۆر دەرچووە مرۆڤ پیرۆزبایی لێکردەوە سڵاوی داوە پێی ، من ئەو خۆرەی ئەورۆژەم وا بینی تا ئەم ساتە کە ئێستا خۆر ئەبینین ،ئەو خۆرە بەخێرهاتنی میوانەکان دەکات لە هەولێر وزاخۆ تا خانەقین لە سنەو سەقز و بانە و قامیشلی دیار بەکر و کۆبانێ تا ئەو شوێنەی چاوپێبکات ،ڕۆشنایی پێبکات ئەم فیستیڤاڵە ئەم مانایەی خۆیەتی “.

باشە د. هاوڕێ سەبارەت بە نمایشەکان چی دەڵێت؟

“نمایشەکان جۆراجۆر و تێکەڵاون،چونکەئەمە فیستیڤاڵە تێکەڵاوە رەنگە کارە هەیە لەگەڵ واقعدا نە گونجێت ،کەواتە ئێمەی کورد پێویستمان بەئەمڕۆی واقعێکە کە هزرمان بجوڵێنێت بمانخاتە ئەندێشەوە ، واقعێکم دەوێت بمخاتە بیرکردنەوە واقعێك من خۆم بگۆڕم چۆن ئەمریکا لە دوای 11ی سمپێتەر هەموو دەرهێنەران و نووسەران و شانۆکاران وسینەماکاران وتیان دەبێ عەقڵی خۆمان بگۆرین لەسفرەوە دەست پێبکەین، بۆئەوەی بە گۆڕانێکی نوێ دەست پێ بکەین.. ئێمەش لە دوای کارەساتی کەرکووك، بەڕاستی پێویستمان بەو هەیەجانە هەیە،کەمێشك و بیرکردنەمان بگۆڕین، بەبیرکردنەوەکی تر بیرکردنەوەی یەك ریزی لە ئاستی خاك دا کاتێ بیرکردنەوەمان گەیشتە ئەوەی لەئاستی خاك دا یەك ریز بین شانۆ دەسەڵاتی دەچێتە گەورە وە دەسەڵاتی دەچێتە خزمەتی خاك هەرکەسێکیش بیەوێ خزمەتی خاك بکات دەبێ خزمەتی شانۆ بکات من بەو شێوەیە فیستیڤاڵەکە دەبینیم”.

لەشاری هەڵبجە هونەرمەند سەربەست میرزا محەمەد لەسەر فیستیڤاڵەکە ووتی” ئێمە بە نوێنەرایەتی شاری هەڵبجە بە شانۆگەری “ناوی بنێن چی” بەشداری دووەم فیستڤاڵی شانۆی کەرکووکمان کرد سوپاس بۆ ئێوە سوپاس بۆ ڕێکخەرانی فیستیڤاڵ ئەم خوولەی فیستیڤاڵە جیاوازە لەگەڵ فیستڤاڵی ساڵی رابردوو نمایشەکان باشتر بوون لەوانەیە لەخواستی ئێمەدا نەبێت بەڵام تارادەیەك گۆرانکاری بەسەر داهاتووە ئەمەش مایەی دڵخۆشییە بۆیە دەست خۆشی لە ستاڤی فیستیڤاڵ بکەین

،شانۆگەری (ناوی بنێن چی) لە نووسین و دەرهێنانی خۆم بوو ، سوودم لە دەقێکی شکسپیر(ڕۆمیۆ جولێت) وەرگرتبوو کە گوزراشتی لەبوونی مرۆڤی دەکرد باس لەو ئاریشانانەی دەکرد کە تووشی مرۆڤ دەبێت ،بەجۆرێك هەندێ ئاریشە لە مرۆڤدا هەیە بەڵام بیری لێناکەینەوە، بۆنموونە ئەگەر تۆ بیر لەوە بکەیتەوە بۆ بوویت ؟ ئەو پرسیارە لەخۆت بکە لە کوێ ؟ئەم کێش و گرفتانەم لەرێگەی کارێکتەرەوە دەم خستە بەر چاوی بینەر توانیبووم تەکنیکی میاو کە یەکێکە لە سیفەتەکانی پشیلە ،کە لەبیر چوونەوە منیش ئەوەم خستبووە بەر چاوی بینەر کە تۆ شتت لەبیر دەچێتەوە بۆنموونە مەرگەساتێك روودەدات لە کۆبوونەیەك دا دەڵێن خوولەکێك بۆگیانی پاکی ئەو شەهیدانە دوای کاتژمێرێك خەڵکەکە هەمووی لەبیر دەچێتەوە ،ئەوە پەیامی من بۆ بینەر کە تۆی داوای مافی خۆت ناکەیت، تۆی ناگەریت ، تۆی بیرناکەیتەوە”.

هونەرمەند دکتۆر مەنسوڕ نوعمان مامۆستای کۆلیژی هونەرە جوانەکانی هەولێر لەسەر فیستیڤاڵەکە دەڵێت” سوپاس بۆ خودای گەروە دوای ئەو هەموو وەستان و کۆستەی توشی ڕۆشنبیری بوویەوە وە تووشی ژیان بوویەوە هەوڵێکی زۆمان دا بۆئەوەی وەستان و کۆستەدا دەرباز بین ، کە بەهۆی نەخۆشی نەگریسی کۆڤید 19 هەموو جیهانی گرتبووە ، لە ئێستادا لەرێگەی بەشێك لە نمایاشەکان سەرلە نوێ دەژینەوە بەهۆی ئەو بەها جوانی و هونەرەی کەلەنمایشەکان دا بینیمان ئەمەش ئەوەمان پێدەڵێت کە ئێمە کات وساتێکی نوێمان وەرگرت ،لە راستییدا هەندێك شانۆگەری زۆر جوان و ئاست بەرزلە م فیستیڤاڵەدا نمایش کران بەتایبەتی نماشی کوردستانی تورکیا ، بەجۆرێك نمایشەکە زۆر بەووردی کاری لەسەر دۆزینەوەی ساتیکای نمایش کرابوو ،زۆر بە ووردی کار لەسەر سینۆگرافیا کرابوو بەجۆرێك زۆر سادە بوو بە ڵام گەورە بوو لەگەڵ ئەو ووردەکارییەی لە میزانسێنی جووڵە دا کرابوو ئەمەش بە هۆی راهێنان و عەشق بوون لە جیهانی شانۆدا. هیوام وایە فیستیڤاڵەکانی داهاتوو لەو ئاستەدا بن بەڵکو باشتریش بێت”.

هونەرمەند ئەرسەلان دەروێش بەم شێوەیە بۆچوونەکانی خۆی لەسەر فیستیڤاڵەکە دەخاتەڕوو” دووەم خوولی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك ،خوولێکی زۆر سەرکەوتووە ،لەرووی ڕێکخستنەوە لەرووی ئامادە بوونی میوانەکان لەرووی نمایشەکان وێرای شارەکانی باشوور لەپارچەکانی تری کوردستانی گەورەش بەشداری گرنگ و بەشداری دیاری تیایە ئەم نمایشانە،خودی فیستیڤاڵەکە ئومێد بەخشە بزاوتێکی گەرم و گوڕی شانۆی و هونەری لەشاری کەرکووکەوە پێشکەش بە تەواوی کوردستان بکرێت مایەی ئومێدە کە ئەم فیستیڤاڵە جارێکی تری ڕۆناکی و ڕۆشنایی خستەوە سەر شاری کەرکووك وە جارێکی تر ئەو راستییەی

دووپات کردەوە ،کە ئەم شارە لە هەناوی کوردستان دایە وە ئەم شارە گرنگ و پڕبایەخی کوردستانە دەتوانم بڵێم وە قیبلەگایەك لەهەموو شوێنێکی کوردستان رووی تێدەکرێت و تەماشا دەکرێت، ئەمەش مایەی خۆشحاڵییە کە کۆمەڵێك نمایشی جوانمان بینی ، بەتایبەتی نمایشی (تەڵتوف) لە باکووری کورستانەوە هاتبوون نمایشێکی تۆکمە جوان بوو لە زۆر رووەوە ،هەروەها فیستیڤاڵەکە کۆمەڵی چالاکی لەخۆگرتووە ، وەکو دەرکرنی رۆژنامەیەکی رۆژانە تایبەت بە فیستڤاڵ بە زمانەکانی کوردی و عەرەبی دەردەچێت لەگەڵ کۆڕە ڕەخنەییەکان ، گفتوگۆی گەرمی شانۆکاران بەتایبەتی شانۆکارانی باشووە لەگەڵ شانۆکارانی پارچەکانی تر و بەهەمان شێوەش لەگەڵ شانۆکارە عەرەبەکان کە لە ناوەڕاست و لە شارە جیاجیاکانی عێراق ئامادەبوون بۆیە من دەست خۆشیان لێدەکەم ئومێدی سەرکەوتن بۆ ئەو فیستیڤاڵە دەخوازم هیوای بەردەوامیان بۆ دەخوازم لە هەمان کاتدا زۆر زۆر گرنگە حوکومەتی هەرێمی کوردستان پشتیوان بێت لە هەموو شارەکان بەتایبەتی لە شاری کەرکووك “.

ماوەیەتی

هونەرمەند عادل حەسەن لەشاری دهۆك لەسەر فیستیڤاڵەکە بەم شێوەیە راو بۆچوونی خۆی خستە روو” من ئەوە جاری دووەمەبەشداری ئەم فیستیڤاڵە دەکەم ئەم خوولە باشترە لە خوولی یەکەم ،چونکە کاری شانۆیی هونەری زیاترن نمایشەکان لە چوار شوێنی گرنگ هاتوون لە کوردستانی تورکیا ، هەرێمی کوردستان عێراق ، کوردستانی ئێران ،کوردستانی سوریا ..هەموو نمایشەکان کوردین ،لە هەمان کاتدا ژمارەیەکی زۆر لە شانۆکارانی کورد وەکو میوان بانگهێشتی فیستیڤاڵەکە کراون نمایشەکان باشن وە کۆڕەشانۆییەکان باشن ،لە هەموو جوانتر رێکخستن و میوان دۆستییەی شاری کرکووك بەشێوەیەکە مرۆڤ شەرمەزار دەکەن بۆیە من دەست خۆشی لە رێکخەرانی فیستیڤاڵ دەکەم هیوای سەرکەوتنیان بۆ دەخوازم”.

هونەرمەند موەفەق عارف لەهەڵنی بەم شێوەیە باس لە فیستیڤاڵ دەکات ” دەست خۆشی لەرێکخەران و لەسەر جەم بەشداربووان و میوانان دەکەم بەدڵنیایی ئێمە پیشتگیرو هاندەرین بۆ سازدانی ئەو فیستیڤاڵە بەتایبەتی فیسیڤاڵی کەرکووك کەلای من شوناسنامەی نەتەوەیی کوردە ئەوەتا هەر پارچەی کورد بەشانۆ بە هونەرهاتوونە ناو کایەکی مەعرفی هونەرییەوە بۆیە ئەمەلای من کارێکی زۆر پیرۆزە ،بەڵام نابێ ئەوەشمان لەیاد بچێت ،کەهەندی کەمووکوڕی لەسازدانی فیستیڤاڵەکە هەیە لەرووی کواڵێتی بەرهەمەکانەوە بەرهەمی تیایە لە ئاستێکی باڵاو بەرزە لە هەمان کاتدا بەرهەمی وای تیایە لەو ئاستەدا نییە بێتە ناوفیستیڤاڵ ،ئەکتەری باڵاو بەتوانامان بینی وە ئەکتەری بێ

تواناوبۆ دەسەڵات لە نواندنمان بینی بەهەمان شێوەش بۆ کایەکانی دی بۆیە پێمان باشە ئەم فیستیڤاڵەکە چوارچێوەیەك دیاری بکات کە چ جۆرە نمایشێك بێتە ناو فیستیڤاڵ واتە دەبێ پرنسیسێك هەبێت ئەم کاتە شانۆکار دەزانێ کە چ دەقێك چ نمایشێك بۆ فیستیڤاڵ ئامادە دەکات .لەلایەکی تریش من پێم باشە گرنگی زیاتر بەلایەنی تیۆری و لایەنی رەخنەیی بدرێت و زیاتر هەڵسەنگاندن بەنمایشەکان بدرێت بۆ ئەوەی دەرهێنەرەکان زیاتری سوود وەربگرین “.

لە رۆژهەڵاتی کوردستان ئەکتەر و دەرهێنەر خاتوو سامانە میرزایی لەسەر فیستیڤاڵەکە ووتی ” دەرفەتێك بۆمن هاتا پێش بۆ ئەوەی بەشداری لەدووەم خوولی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك بکەم ئێمە بە شانۆگەری (دوورترین شاری جیهان) وەکو گروپی شانۆیی تەختە ڕەش بەشداربوون هیوادارم نمایشەکەمان بە دڵی بینەران بووبێت نمایشەکەمان باس لە چوار پارچەی کوردستانی (رۆژهەڵات ،رۆژئاوا ، باکوور، باشوور)ی دەکرد باس لە داستانی ژنێك دەکات کە چەندساڵە بەدوای شاری خۆی دەگرێت لە دوایی دەڵێت: ناتوانم بگەرێم ، ماندوو بووم لەهەکان کاتدا دەنگەڵێن دێت دەڵێت نابێ تۆ بوەستیت ، دەبێ بەردەوام بیت و بگەرێیت ئەم دەنگە دەنگی وڵاتە دەڵێت نابێ مرۆڤ بێ هیوا بێت بۆیە ژنەکە بەردەوام دەبێت ئەم شانۆگەرییە پێمان دەڵێت کورد زۆر نەهامەتی و شەڕی بینیوە بەڵام کورد بێ هیوا نەبووە هەر بەردەوام دەبێت لە هەوڵ و کۆشش تا دەگاتە بە ئامانجی خۆی ئەمە ناوەرۆکی شانۆگەرییەکە بوو .سەربارەت بە فیستیڤاڵەکە هەرلەکردنەوەی فیستیڤاڵ تا کۆتایی فیستیڤاڵە سەرکەو تووبوو هیوادارم لەخوولی سێیەمی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك بەشداربم ئەوەی مایەی شانازییە لە فیستیڤاڵە دا هەرچوار پارچەی کوردستان بەشدارن هیوای بەردەوامیان بۆ دەخوازم “.

هونەرمەند یاسین سەعید دەرهێنەر وشانۆکار بۆ فیستیڤاڵەکە دەلێت “من دەست خۆشی لەرێکخەرانی خوولی دووەمی فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك خوولی هونەرمەند عەلی کەریم دەکەم ، کەتوانیان هونەرمەندان و شانۆکارانی ئازیز لە هەرچوار پارچەی کوردستان کۆ بکەنەوە بەگشتی نمایشەکان تارادەیەك باش بوون هەندی نمایشی جاد مان بینی ئێمەی هونەرمەندانی هەرێمی کوردستان پێویستیمان بە شانۆی جادە هەندێ کاریشمان بینی لە ئاستێکی ئەو تۆیانە نەبوو تا ئێمە بتوانین قسەی لەسەر بکەین.. لەکۆڕە رەخنەییەکان هونەرمەندان بەئازادانە راوبۆچوونی خۆیان لەسەر نمایشەکان دەردەبڕی دەرهێنەرەکانیش بەشێوازێکی باش پێشوازیان لەرەخنەکان دەکرد ئەوەی زۆر گرنگ بوو ئێمە کۆمەڵێ هونەرمەندی ترمان لەشارەکانی تر ناسی هیوادارم ئەمە کۆتا فیستیڤاڵ نەبێت بەردەوامی هەبێت لە هەمان کاتدا لە ساڵانی

داهاتوو لیژنەیەکی باشتر هەبێت بۆ بینینی نمایشەکان دووبارە دەست خۆشی لە هەموولایەك دەکەم".

هونەرمەند محەمەد هیجران لە گەرمیانەوە بەم شێوە باس لە فیستیڤاڵ دەکات" ئێمە بە شانۆگەری (دونیا) بەشدار بوون ئەم فیستیڤاڵە تارادەیەك باش بوو مایەی دڵخۆشی بوو کە شانۆکارانی هەر چوار پارچەی کوردستان لە فیستیڤاڵەدا کۆبوونەوە ئەم بۆخۆی ئاڵنگەرێکی گەورەیە بەهۆی ئەوکێشە و ململانێیانەی بەرامبەر بە کورد لەناو کەرکووك دا هەیە " .

لەشاری کۆیە هونەرمەند دکتۆر کەیفی کە وەکو میوان بانگێشتی فیستیڤاڵ کرابووە سەبارەت بە فیستیڤاڵ ووتی" فیستیڤاڵی شانۆی کەرکووك خوولی دووەم خوولی هونەرمەند عەلی کەریم ئەم خوولەلەچاو خوولی یەکەم هەنگاوی باشی ناوە لەرووی کواڵێتی و لە رووی رێکخستن وبەشداری تیپەکان و زۆری میوانان ئەم هەنگاوانە هەمووی پێشکەوتنە جگە لەمەش زۆر سودیان لەهەڵەکانی فیستیڤاڵی یەکەم وەرگرتووە ،شانۆگەرییەکان تارادەیەك باشن،ناتوانین بڵین هەموو کارە کان باش هەموو فیستیڤاڵێکی وایە دەبێ ئاستەکان جیاواز بن واتە هەندێ کاری شایستە دەبینین ،هەندێ کاری ئاست نزم دەبینین خوولی یەکەمی فیستیڤاڵ لەسەر ئاستی ناوخۆ یان لەسەر ئاستی هەرێم بوو بەڵام ئەم خوولەلەسەر ئاستی هەر پارچەی کوردستان بوو ،ئەگەر بەوشێوە بەردەوام بێت ئەوا خوولەکانی داهاتوو بتوانن هەنگاوی گەورەتری بۆبهاوێژن بگاتە ئاستی فیستیڤاڵی نێو دەوڵەتی چونکە هەرکارێك ئەگەر بەهەنگاو دەست پێبکات ئەوا داهاتووەیەکی باشی دەبێت من دەست خۆشیان لێدەکەم هیوای بەردەوامیان بۆ دەخوازم".

هونەرمەند زیاد کەریم کەمیوانی فیستیڤاڵەکەبوو دەڵێت" ئەوەی ئەمڕۆ سیاسیەکان نەیان توانی بیکەن ئەمرۆفیستیڤاڵی دووەمی کەرکووك خوولی هونەرمەند عەلی کەریم کردی ، کاتێ توانی لەرێگەی کۆکردنەوەی هەموو تواناکانی هونەری هەرچوار پارچەی کوردستان لە باکور و لەباشوور لەرۆژهەڵات لە رۆژئاوا بەنمایشکردنی چەند شانۆگەری تینویەتی بینەری کەرکووك و ئەو میوانانەی فیستیڤاڵەکە هاتبوون شکاند، ئەو کۆکردنەوەو گردبوونەوەی شانۆکاران بەسیاسیەکان و هەموو لایەنەکانیان ووت ئەگەرڕێگەمان پێبدەن ئێمەی هونەرمەند ئێمەی شانۆکار وتار بۆچوونی ئێوە لەرێگەی شانۆوە دەگەیینین ، هەرواشیان کرد لەچەند نمایشێك دا هەرهەمووی پرسیاربوو ئاراستەی ئەم رەوشەی سیاسیەی ئەمڕۆیان کرد..لەفیستیڤاڵ چەند نمایشێکی جوان و بەپێز پێشکەش کران لە هەمان کات دا ئەو بینەرەی لە فیستیڤاڵی کەرکووك بینرا لە هیچ فیستیڤاڵێك دا نەبینراوە ،لە هەمان کات دا فیستیڤاڵەکە لەرووی رێکخستن وپێشوازی

لە میوانانان زۆر رێك و باش بوو هەروەها لە رووی رێماڵی
رۆژنەمەوانی و میدیایی زۆر باش و گرنگ بوو بۆیە دەست خۆشی
لەرێکخەرانی فیستیڤاڵ دەکەم”.
هونەرمەند د.عبود حەسن مەهەنە لەکۆلێژی هونەرەجوانەکانی زانکۆی
بابل لەسەر فیستڤاڵ دەڵێت” سازدانی خوولی دووەمی فیستیڤاڵی
کەرکووك وکۆکردنەوەی ئەوهەموو هونەرمەندانە و بینەرانە کارێکی
باشە دیاردەیەکی شارستانییە نمایشەکان جۆراو جۆر بوون وەکو کلاسیك
، ئەزموونگەری تارادەیەك نمایشەکان لەئاستێکی باش دابوون ئەوەی
زۆر سەرنجی منی لەو فیستیڤاڵە راکێشا تێکڵ بوونی بینەران بووجگە
لە بینەری پسپۆر بەنمایشەکان بەڵام ئەوەی من دەمەوێت ئاماژەی
پێبدەم نمایشەکان بە زمانی کوردی بوون ، کۆڕەکان بە زمانی کوردی
بوو هونەرمەندانی عەرەبیش زۆر بۆ فیستیڤاڵەکە بانگهێشت کرابوون
خۆزەگەمان ئەوە بوو کە وەرگێر هەبووایە بۆ ئەوەی زیاترچێژ لە
نمایشەکانمان وەرگرتبا هەرچۆنێك بێت فیستیڤاڵەکە بەشێوەیەکی جوان
رێکخرابوو بۆیەسوپاسی رێکخرانی ئەم کەرنڤاڵە شانۆییە دەکەین
بەهیوای ئەوەین لەساڵی داهاتوو بەشێوەیەکی جوانتر وباشتر
سازبکرێت”.
لە رۆژهەڵاتی کوردستان هونەرمەند رەحمان عەزیزی محەمەد لەروانگەی
خۆیەوە باس لە فیستیڤاڵ دەکات” سەرەتا زۆر خۆم بەخۆشحاڵ دەزانم
کە لەم فیستیڤاڵەدا بەشدارم زۆر تامەزرۆی ئەم فیستیڤاڵە بووم
چونکە کەرکووك لای ئێمە هەست سۆزێکی تایبەتی خۆی هەیە بەتایبەتی
بۆ ئەو کلتوورەی کەهەیەتی لە ناو دڵی هەموومان شوێنی تایبەتی
هەیە من ئەوە دووەمین جارە بەشداری ئەو فیستیڤاڵە دەکەم ،سازادنی
ئەو جۆرە فیستیڤاڵانە بۆ ئێمە زۆ رگرنگە بۆ ئەوەی بزانین ئاستی
شانۆی کوردی لەکوێ دایە ئەو گۆرانکارییە چین کە لە شانۆی کوردی
رویداوە واتە زانینی ئاستی نمایشەکان لەگەڵ پاردا چۆنە ئایا
بەرەو پێشەوە چووە یان نا لە م فیستیڤاڵەدا هەست دەکەین لاوەکان
لە کوڕان و کچان ئاستێکی باشیان پێشکەش کردووە لەچاو
فیستیڤاڵەکانی رابردوو زۆر باشترن سوودێکی تری فیستیڤاڵ دیداری
شانۆکارانە لە هەرچوار پارچەی کوردستان و بینینی ئەزموونی
یەکترە .وەك دەزانن هونەری شانۆ لە هەموو هونەرەکانی تر بەهێز
ترە بگرە زۆر بەهێزترەلە کۆبوونەوەکانی سیاسییەکانیش شانۆ
تەمەنێکە پرۆسەیەکە بۆ دیموکراسی پرۆسیەکە بۆ دیالۆگ کردن
پرۆسەیەکە بۆ ئاشتی بۆ پێکەوە ژیان نموونەش ئەم گربوونەوەی
هونەرمەندانە تائێستا هیچ هێزێکی سیاسی نەیتوانیوە بەوشێوەی
هورنەرمەندان کۆ ببنەوە لێرە هەرکێشەیەکی هونەری هەبێت
لەنێوخۆمان چارسەری دەکەین” .

هونەرمەند شەهرام نامیق بۆچوونی تایبەتی خۆی هەیە لەسەر فیستیڤاڵ هەیە" سەرەتا دەست خۆشی لە بەڕێوەبەرانی فیستیڤاڵ دەکەم دیارە ئەوە خوولی دووەمی فیستیڤاڵە،من لە دەرەوەی وڵات بەشداری چەندین فیستیڤاڵم کردەوە لە توونس ، هیندستان ، ئێران ، لوبنان .. دەسپێکی فیستڤاڵ لەرووی ئەتەکێك تارادەیەك زۆر باش بوو ،چونکە لە فیستیڤاڵی جیهانی ئەی ،بی ، سی هەیە بەڵام من پێم وایە تا پەنجا ساڵی تر ئێمە ناگەینە فیستیڤاڵی ئەی ،بی ، سی چونکە ئەمانە پەیوەندارن بەخوودی مێوانەکان و بەرهەمەکان زۆر شتی تر هەیە تائێستا کاری باش و کاری کرچووکاڵمان بینیوە ئەمە پەیوەندی بە دەستەی فیستیڤاڵەوە نییە چونکە ئێمەی کورد هەرئەوەندەی لێ هەڵدەتەکێ پەندێکی کوردی هەیە دەڵێت (ساواری بخۆیت هەر ئەوەندە وزەت هەیە) ،لەم فیستیڤاڵە کە هەرچوار پارچەی کوردستان ڕۆژهەڵات ، ڕۆژئاوا ، باکوور ، باشوور هەریەکەمان کاریگەری نەتەوەیکی لەسەر بۆنموونە ڕۆژ ئاوا کاریگەری زمان ومعریفی عەرەبیان لەسەرە ، ڕۆژهەڵات کاریگەری فارسییان لەسەرە ، باکوور کاریگەری تورکییان لەسەرە ،نەوەی ئێمە لە باشوور زمانی عەرەبی نازانین.. لە کۆڕەکانیش بەشێك بە عەرەبی قسەیان دەکرد بەشێك بە فارسی بەشێك بە تورکی..ئەمە لەهیچ شوێنێکی دونیادا بوونی نییە لەبەر ئەوەی ئێمە دەوڵەت نین خاوەن مێژووی خۆمان نین لەو کاتەی تۆ دەبیتە دەوڵەت مێژوو دەست پێدەکات هەرچۆنێك بێت من دەست خۆشیان لێدەکەین بۆ ئەنجام دانی ئەو فیستیڤاڵە".

شانۆکار خاتووچنار عەزەدین لەشاری کەرکووك بەم جۆرە باس لە گرنگی سازدانی فیستیڤاڵ دەکات" سەرەتا دەست خۆشییەکی گەرەم لەسەرجەم لیژنەکانی فیستیڤاڵی کەرکووك دەکەم ،کە ئەمە دووەم فیستڤاڵە بەڕێوەی دەبن ،سەربارەت بەنمایشەکان بەشێکی زۆری نمایشەکان لەئاستێکی بەرز دان بێگومان نمایشی ئاست مام ناوەند لەناو فیستیڤاڵەکە هەبوو ،بەڵام من ئەوەی زۆری سەرنجی ڕاکێشام شانۆگەری (تەرتوف) کە بەرهەمی باکوور بوو ئەکتەرەکان لەرووی جەستە و دەنگ زۆر سەرکەوتووبن بۆیە من وەکو بینەرێك چێژم لەنمایشەکە وەرگرت.. هیودارم ئەم فیستیڤاڵە بەردەوام بێت بۆ ئەوەی ئێمەی هونەرمەندان زیاتر ئاشنای یەکتری بین لە کۆتاییەدا دووبارە دەست خۆشی لەڕێکخەرانی فیستیڤاڵ دەکەم".

VIP HALL

رازەکانی ئەوین و هەناسەکانی دەریا -8- تێکست: ستیڤان شەمزینی

رازی هەشتەم و کۆتایی

من زۆر گەڕاوم
جاران چەمەکی روونی پێکەنین بووم
ئێستا رووبارێکی هەڵچووی گریان

جاران پایتەختی شیعر و شەراب بووم
ئێستا شاری نائومێدیی و خەونی زڕاو
جاران چاوی ژیانم پڕ بوو لە رەنگی هەتاو
ئێستا فتیلەیەکی دڵتەنگی بەر رەشەبام
من زۆر گۆڕاوم
جاران خەیاڵەکانم لێوانلێو بوون لە بۆنی خاک
ئێستا روحم پڕ بووە لە تەپوتۆزی مەنفا
جاران ماڵی دڵم هەوارگەی شۆخە ژنێک بوو
ئێستا هێلانەی کوندەپەپوی تەنهایی
جاران کاسەی سەرم پڕ بوو لە نوری خودا
ئێستاش هاوینەهەواری شەیتان
زۆر سەیر گۆڕاوم!!

زۆر ئەترسم
کاروانەکەت هەرگیز نەگاتە دڵم و
پێکەنینەکانت گوێچکەی ژیانم
پڕ نەکات لە نۆتەی موحیبەت
یان ئەو گۆرانییەی بۆ بەهار ئەیچڕیت
نەگاتە باخی وشکهەڵاتووی رۆحم
زۆر ئەترسم
لەو چیرۆکەی هەموو رۆژێک
بە خوێنی عەشقت ئەینووسیتەوە
فەرامۆش بکرێم و
لە دواهەمین دێڕیدا
فڕێ بدرێمە سەرنوێلک
یان ئەو تەوبە سپییەی
لە بەردەم قەشەیەک ئەیکەیت
جێی گوناهە رەشەکانی منی تێدا نەبێتەوە

هێندە تەڵخە ئاوێنەی ژیان
وا ئەزانم هەزاران ساڵە مردووم
وا تێدەگەم هیچ نابینم جگە لە مردن
هیچ شوێنێک شک نابەم جگە لە گۆڕستان
هیچ شتێک بۆ دڵخۆشی شک نابەم

جگە لە سەما لەسەر پشکۆی ئەوینت
هێندە تەڵخە ئاوێنەی ژیان
خۆم لە هیچ شوێنێک نابینم
جگە لە ژێر دەواری رەشی غەم
ناتوانم بۆ هیچ کوێیەک بڕۆم
جگە لە شمشێرستانی زەمەن
خۆم لە هیچ شوێنێک نادۆزمەوە
جگە لە باوەشی ژنێکی غەریب
کە هەموو رۆژێک حەرفی ناوی من
لەسەر بەردی رەقی وجود هەڵدەکۆڵێ

ئەی پەری□ ژن
ئەو هەموو خەونبینینە بە هەوری وشەوە
بۆ ئەوەیە بارانێک شیعرت بەسەردا بڕژم
ئەو هەموو مەستی□ بە سۆزی شمشاڵ
بۆ ئەوەیە دڵی غەریبت رابژەنم
ئەو هەموو بانگهێشتەی پەلکەزێڕینە
بۆ ئەوەیە رەنگی ئەوینمان تۆختر بێتەوە
ئەی پەری□ ژن
چەندان زمانم خوڵقاند
هەر بۆ ئەوەی پێت بڵێم
ئەمەوێت هاوسەفەرت بم لە رێکردن
بە ناو سروودە بێ رەنگەکانی مەنفادا
چەندان کتێبم نووسی
هەر بۆ ئەوەی پێت بڵێم
زەمەنێکە چاوەڕێی کەسێک دەکەیت
کەسێک چاوەکانی پڕ بن لە شەپۆل و
رازەکانی دەریای ئەوین بخوێنێتەوە
ئەوەتا من هاتووم و
زەمەنی چاوەڕوانیت کۆتایی هات

گەڕان.. شیعــر: ایــرج جنتــی عطایی.. وەرگێڕانی: پشکۆ ناکام

Sent from Mail for Windows

گەڕان لە خاکی غەریبی
گەڕانێکی بێ کۆتاییە
من دەربەدەری غوربەتم
مەڵبەندی لەدایک بوونم دیار نیە
لە شەوی لانەوازیم
ئەمەوێ بەڕوی دونیایا هاوار کەم
کام هەڵبەستی گۆرانی
بە چ زمانێک هاوار کەم
وون، پەشۆکاو و بێ حەواسم
لە شارێکا کە داڵدەی یاوم
لە کام لاوەیە بە یەک گەیشتن
هەموو ڕێگاکان ئەچنە سەر غوربەت
لە کام گەڕەکی سەر□ تاوە
سڵاوی "کڵاو لار"ی کرد به گۆرانی
لە کام گەڕەکەوە دوای ماڵ ئاوایی
غەزەلەکانی عەشقی غەمبار کرد
کۆڵان و گەڕەک و خانوەکانی،
ئێرە یاداشت نامەن
ب□ یادگاری.........

گەڕان لە خاکی غەریبی
گەڕانێکی بێ کۆتاییە
من دەربەدەری غوربەتم
مەڵبەندی لەدایک بوونم دیار نیە

ب□ یادگارییەکان سەنەگەرێکم بۆ سازکە
گەڵای بێ ڕەگ و ڕیشە
" با" ئەیبا ،

تا"با" نەیبردووم ، سەنگەرەکەم بۆ سازکە
نەوەی بە رابردووی خاکی غەریب
وەک " گاسن"ی دێرین نامێنە لە یادا

ئەمەوێ لە باغچەی سەوزی ئەمڕۆم
بەرچنەی یادگاریەکانم پێ کەم
ئەمەوێ دووبارە ، وون بوونی شارێ بەساڵاچوەکەم
پێ لە عەتر کەم

FEB/2022

نوێترین کتێبی تازەی پێشەوا کاکەیی چاپ و بڵاو کرایەوە

کتێبی «لە پێنجەرەوە، دەڕوانمە گوێدرێژەکەی نالی»ی پێشەوا کاکەیی، چاپ و بڵاو کرایەوە. کە ئەم کتێبە کاری ڕێنووس و هەڵەچنی «وشیار عەلی» و کاری بەرگ «ئیبراهیم ساڵح» ئەنجامیان داوە و لە چاپخانەی کارۆ چاپ کراوە.

- لەبارەی ئەم پەڕتووکەوە پێشەوا کاکەیی دەڵێت:
ئەم بەرهەمە: ئەزموونێکی نوێی شیعری منە کە لە (شیعر و پەخشانەشیعر)دا خۆی دەبینێتەوە. هەندێک شوێن بە ڕەگەزی تریش. دەمەوێت خۆم لە پێشەکی ببوێرم. تەنیا سەرنجێکی خێرا بۆ خوێنەران بە جێ دەهێڵم. نالی (مەلا خدری ئەحمەدی شاوەیسی میکایەڵی 1800-1877) بیانوویەک بوو بۆ من تا بتوانم بدوێم. لە ڕوانگەی: سیاسی، کۆمەڵایەتی، ئایینی، کولتووری، و زمانەوانییەوە کارم لەسەر ئەم شیعر و پەخشانەشیعرانە کردووە و دۆخی دوای نالیم پێیان خوێندووەتەوە. ئەم شیعرانە بە زمانێکی ڕەخنەیی، کاری توێژینەوەییی خۆیانیان کردووە. چەند نیوەبەیتێکی نالیم هێناوە و ڕەخنە و پەیام و سەرنجی خۆمم بۆیان هەبووە. ئەوەی دەمەوێت لێرەدا بیڵێم، ئەوەیە کە لە سەرتاپای شیعر و پەخشانەشیعرەکاندا لە ڕوانگەی ڕیالیزمی ڕەخنەییەوە دوواوم. هەوڵێکە بۆ خوێندنەوەی دوای نالی و هێنانەوەی نالی بۆ ئێستامان کە لە چ ئێستایەکدا

دەژین و داهاتوومان لەسەر ئەو ئەستایە چی لێ شین دەبێتەوە.

• پەرەگرافیک لە پەڕتووکەکە:

نالی! هەرلخەکی ئەم درەختە ڕاوەشێنیت، قیژەی سەدان کچی سەربڕاوی لێوە دێت، سەدان ڕۆژنامەنووسی بێسەروشوێنت پێ دەڵێت، کاوەی ئاسنگەر لە کوێ و کاوە گەرمیانی لە کوێ! میرنیشنی سۆران لە کوێ و سەرانی مامە حەمە لە کوێ! هەرلخەک ڕاوەشێنیت، هاواری سەدان پەککەوتەی لێوە دێت، کە گۆچانێکی لێ ساز کردووە و ئاخوداخی ئەم تاڵانکارییەی کوردایەتیی حیزبی بۆ باس دەکات کە چلۆن دەی شەق بردووە.

شەقی بردووە، پێمە نا، دەی منداڵ.
لە گیرفانی هەموانی بڕیوە،
دز نا، ئەم دووکاندارە سیاسیانە.

ئەها ببینن! زمان بەو لینجاوییەی خۆیەوە، شیعرمان بۆ دەنووسێت،
هەموو شتێک دەکشێت و دەشکێت،
دەلکێت و ون دەبێت.

• پێشەوا کاکەیی
پێشەوا عەبدوڵڵا عەبدولڕەحمان، نازناوی (پێشەوا کاکەیی)ـیە، لە ١٩/ ٤/ ١٩٨٤، لە گەڕەکی «جووتکانیان»ـی شاری قەڵادزێ لە دایک بووە. پاش ڕاپەڕینەکەی ساڵی ١٩٩١ ڕوو لە خوێندن بە زمانی دایکزاد دەنێت و هەر لە قەڵادزێ خوێندنەکەی کۆتایی پێ دەنێت و ساڵی ٢٠٠٥-٢٠٠٦ بە درێژەدان بە خوێندنەکەی لە ئاستی باڵادا ڕوو لە زانستگەی سلێمانی و کۆلیژی یاسا و ڕامیاری دەکات و بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە زانستە سیاسییەکاندا وەردەگرێت. ئێستایش فەرمانبەری زانستگەی ڕاپەڕینە.

• لە گەلێک ڕۆژنامە و بڵاڤۆکدا بابەتەکانی بڵاو کردەتەوە. چەندین توێژینەوە و خوێندنەوە بۆ شیعرەکانی کراوە و ئەستاکە سێ کتێبی وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی فارسی، دانەیەکیان چاپ و بڵاو کراوەتەوە و کۆمەڵێ شیعرێکیشی وەردەگێردرێ بۆ زمانی عەرەبی. لە داهاتوودا دەکەونە بەر دیدی خوێنەرانی فارسزمان و عەرەبزمان. چەندین ڕێزلێنانی وڵاتانی پێ بەخشراوە. لەگەڵ ئەوەشدا، چەند شیعرێکیشی وەرگێدراونەتە چەندین زمانی تر…

• بەرهەمە شیعریی و ئەدەبییەکانی بریتین لە:

١. پاشماوەی هەناسەکان، کۆمەڵە شیعر، چاپی یەکەم، چاپخانەی گەنج، سلێمانی، ٢٠٠٨؛

٢. منم، دیدەوانیی گوڵ دەکەم، چامە- شیعر، چاپی یەکەم، چاپخانەی دیلان، سلێمانی، ٢٠١١، چاپی دووەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠١٩؛

٣. باغ غەزەلی تۆ، شیعر، چاپی یەکەم، چاپخانەی پەنجەرە، تاران، ٢٠١٥؛

٤. لە خانەچکەکەی ماڵی پوورە خونچەمەوە بۆ کەلاوەکەی سەعیدیان، (دەقی واڵا،) چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠١٧؛

٥. ئەفریقانامە و زەمیننامە بۆ تامی شیعر، (پڕۆژەی یەکەم و دووەم،) شیعر، پەخشان، پەخشانەشیعر و گۆڕانەوە، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠١٨؛

٦. ئەمریکانامە بۆ تامی شیعر، (پڕۆژەی سێیەم و چوارەم،) ڕۆمانەشیعر-قەسیدە، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠١٨؛

٧. گەردوونامە، شیعر، لە بڵاوکراوەکانی نووسیار-دانمارک، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠١٩؛

٨. بونیادنانەوەی ڕووناکی لە گۆڕانەوەی زەردەشتی ئەحمەد مەلادا، لێکۆڵینەوە، ناوەندی ڕۆشنبیریی ئەندێشە، چاپی یەکەم، سلێمانی، ٢٠٢٠؛

٩. نەمرەڵە، چامە-کتێب، لە بڵاوکراوەکانی نووسیار-دانمارک، چاپی یەکەم، چاپخانەی جەنگەڵ، تاران، ٢٠٢١؛

١٠. بیری شیعر و خەیاڵی زمان، دیدار لەبارەی شیعرەوە، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠٢١؛

١١. زەریا و بەستەڵەکی باشوور بۆ تامی شیعر، (پڕۆژەی پێنجەم) ڕۆمانەشیعر-دەقی واڵا، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠٢٢؛

١٢. لە پەنجەرەوە دەڕوانمە گوێدرێژەکەی نالی، شیعر-پەخشانەشیعر، چاپی یەکەم، چاپخانەی کارۆ، سلێمانی، ٢٠٢٢.